

Kurz pro studenty oboru
Informační studia a knihovnictví

Prezentace informací *na internetu*

6. Přístupnost - projekty a iniciativy

Náplň hodiny

- přístupnost - projekty a iniciativy
- handicapovaní uživatelé internetu
- praktická část hodiny

Přístupnost

projekty a iniciativy

- ❑ BFW - přístupnost webových stránek pro nevidomé a slabozraké (2000)
- ❑ <http://www.blindfriendly.cz>
- ❑ pod hlavičkou společností SONS a TyfloCentrum Brno, o.p.s.

Cíle BFW

- snadnější orientace na internetu pro zrakově postižené
- upozornit na principy bezbariérového webu
- přimět tvůrce webových stránek k dodržování těchto principů

Činnost projektu BFW

budování katalogu BFW (již nedostupný)

metodický návod

osvětová činnost

❖ konference

❖ semináře

❖ soutěže

(Zlatý erb a Biblioweb)

☐ 3 úrovně priority

- ❖ nejvyšší - použití grafické navigace, kontrast, velikost písma, popisky formulářů,...
- ❖ střední - popisky netextových prvků, hlavní sdělení na začátku, označení jiného typu dokumentu, nová okna,...
- ❖ nejnižší - horké klávesy, tabulky, jiné typy souborů mají HTML alternativu,...

☐ zběžná kontrola přístupnosti

Pravidla s nejvyšší prioritou

- 1) Grafické objekty, které slouží k ovládání stránky, mají definovanou textovou alternativu.
- 2) Informace, sdělované prostřednictvím skriptů, objektů, appletů, kaskádových stylů, obrázků a jiných doplňků na straně uživatele jsou dostupné i bez kteréhokoli z těchto doplňků.
- 3) Všechny tabulky dávají smysl čtené po řádcích.
- 4) Klikací mapy jsou vytvořeny tak, že jsou přístupné pro zrakově postižené.

Pravidla s nejvyšší prioritou

- 5) Obsah WWW stránky se mění, jen když uživatel aktivuje nějaký prvek.
- 6) Rámy jsou vytvořeny tak, že jsou přístupné pro zrakově postižené.
- 7) Označení každého odkazu výstižně popisuje jeho cíl i bez okolního kontextu.
- 8) Informace sdělované barvou jsou dostupné i bez barevného rozlišení.
- 9) Barvy popředí a pozadí jsou dostatečně kontrastní. Na pozadí není použit vzorek, který snižuje čitelnost.

Pravidla s nejvyšší prioritou

- 10) Předpisy určující velikost písma nepoužívají absolutní jednotky.
- 11) Kód webových stránek odpovídá nějaké zveřejněné finální specifikaci jazyka HTML či XHTML.
Neobsahuje syntaktické chyby, které je správce webových stránek schopen odstranit.
- 12) Na webové stránce neblinká nic rychleji než jednou za sekundu.

Pravidla s nejvyšší prioritou

- 13) Prvky tvořící nadpisy a seznamy jsou korektně vyznačeny ve zdrojovém kódu.
Prvky, které netvoří nadpisy či seznamy, naopak ve zdrojovém kódu takto vyznačeny nejsou.
- 14) Každý formulářový prvek má přiřazen výstižný nadpis.

Pravidla se střední prioritou

- 1) Všechny netextové prvky nesoucí významové sdělení mají textovou alternativu.
- 2) Webová stránka uvádí své hlavní sdělení na svém začátku.
- 3) Každá webová stránka má smysluplný název, vystihující její obsah.
- 4) Uživatel je předem jasně upozorněn, když odkaz vede na obsah jiného typu, než je webová stránka. Takový odkaz je doplněn sdělením o typu a velikosti cílového souboru.
- 5) Nová okna se otevírají jen v odůvodněných případech a uživatel je na to předem upozorněn.

Pravidla s nejnižší prioritou

- 1) Důležité navigační prvky mají přiřazenu horkou klávesu.
- 2) Dokumenty, které jsou na webu v jiných formátech než HTML, jsou přístupné i v tomto formátu.
- 3) Tabulky jsou zřetězeným lépe zpřístupněny.
- 4) ASCII art, zkratky a smajlíky jsou zřetězeným zpřístupněny.
- 5) Z každé stránky webu vede odkaz na prohlášení, vymezující míru přístupnosti a obsahující popis ovládání webu.
- 6) V textu je vyznačena změna použitého jazyka.

Zběžná kontrola přístupnosti stránky

- V prohlížeči vypněte zobrazování grafických objektů.
- V prohlížeči vypněte zpracování prvků nad rámec HTML (Javascript, Java, CSS atd.).
- Načtěte stránku do prohlížeče pracujícím v textovém režimu (např. LYNX).
- Pomocí schránky zkopírujte textový obsah stránky do jednoduchého editoru.
- Zkuste provést navigaci pouze pomocí klávesnice.

Zběžná kontrola přístupnosti stránky

- ❑ Různým způsobem pozměňujte velikost okna prohlížeče a nastavené rozlišení obrazovky.
- ❑ Nastavte nestandardní kombinaci barev a velikosti písma systémového prostředí a prohlížeče.

BP - Pravidla přístupného webu

- ❑ Best Practice - Pravidla pro tvorbu přístupného webu 1.0 (srpen 2004)
- ❑ http://www.micr.cz/files/1588/BP_web.htm
- ❑ Ministerstvo informatiky ČR
- ❑ novela zákona 365/2000Sb. o informačních systémech veřejné správy

Cíle BP

- podpora budování bezbariérových webů
- šíření info pro handicapované uživatele
- aplikovat na weby státní správy a samosprávy (osvěta)

Pravidla

- ❑ 37 pravidel:
 - ❖ dostupnost a čitelnost www stránek
 - ❖ zásady navigace
 - ❖ přehlednost a srozumitelnost informací
 - ❖ tvorba odkazů
 - ❖ struktura a srozumitelnost kódu
- ❑ WCAG 1.0, Section 508, BFW

WCAG

- ❑ Web Content Accessibility Guidelines 1.0
- ❑ <http://www.w3.org/TR/WCAG10/>
- ❑ Web Accessibility Initiative (WAI) - W3C
- ❑ verze 1.0 (1999), založena na HTML 4.01
- ❑ připravuje se WCAG 2.0 (od roku 2001!!!)

WCAG 2.0

- ❑ Web Content Accessibility Guidelines 2.0
 - standardizovaný dokument W3C
- ❑ Understanding WCAG 2.0
 - snaha o vysvětlení WCAG 2.0
- ❑ Techniques for WCAG 2.0
 - nejčastější prohřešky a jejich řešení

Section 508

- <http://www.access-board.gov/508.htm>
- připravil jej U.S. Access Board
- právní norma v rámci zákona
Rehabilitation ACT (2000)
- platnost v USA pro všechny weby
alespoň zčásti financované státem

Section 508

- ❑ Software Applications and Operating Systems (1194.21)
- ❑ Web-based Intranet and Internet Information and Applications (1194.22)
- ❑ Telecommunications Products (1194.23)
- ❑ Video and Multimedia Products (1194.24)
- ❑ Self Contained, Closed Products (1194.25)
- ❑ Desktop and Portable Computers (1194.26)

Section 508 - 1194.22

☐ 16 obecných pravidel

- ❖ barvy, netextové informace, alternativní popisky, multimédia, rámy, formuláře, navigace, scripty, tabulky,...

Další info

☐ <http://www.section508.gov>

Nástroje

- Cynthia Says
- Wave 3.0
- české verze výše uvedených programů

Názory z druhé strany

- ❑ <http://latrine.dgx.cz/nenechat-se-buzerovat-od-wcag>
- ❑ <http://www.alistapart.com/articles/tohellwithwcag2>

Zajímavé odkazy

- ❑ <http://interval.cz/clanky/vzorovy-audit-podle-wcag-10/>
- ❑ http://en.wikipedia.org/wiki/Web_Accessibility_Initiative
- ❑ <http://www.ikaros.cz/node/3304> (Chmelař - Legislativa...)

Postižení uživatelé

Otázky k diskuzi

- Jaké znáte druhy postižení uživatelů?
- Znáte člověka s postižením, který používá web?

„Postižení“ uživatelé

- zrakově postižení
- sluchově postižení
- pohybově postižení
- uživatelé se zobrazovacími problémy
- uživatelé s poruchami učení a soustředění
- roboti

Zrakově postižení

- ❑ nevidomí a těžce zrakově postižení
 - ❖ hlasové čtečky, braillovský řádek
- ❑ slabozrací
 - ❖ zvětšování písma, menší rozlišení
- ❑ barvoslepí
 - ❖ kontrast
- ❑ dočasně zhoršená možnost vidění

Braillový řádek

- ❑ převod textu z obrazovky na braillovo bodové písmo

Zajímavé odkazy

- ❑ http://handicap.zcu.cz/pomucky_zrak.php
- ❑ <http://www.tereza.fjfi.cvut.cz/o-nasem-centru/letak-cz.html>

Sluchově postižení

- hudba na pozadí
- přehrávání multimédií
- nabídnout textovou verzi (popis multimédií, přepis na text) - náročné

Pohybově postižení

- dočasné x trvalé
- nemožnost používat myš
- hotkeys, parametr tabindex

Uživatelé s poruchami učení a soustředění

- ❑ opomíjená skupina
- ❑ málo probádaná - spíše použitelnost
- ❑ co potřebují:
 - ❖ přehlednou navigaci
 - ❖ jasnou a jednoduchou strukturu
 - ❖ větší písmo, řádkování, krátké odstavce
 - ❖ hodně nadpisů, více obrazových symbolů

Uživatelé se zobrazovacími problémy

- ❑ uživatelé alternativních browserů
 - ❖ volba uživatele x nezbytnost
 - ❖ uvědomit si rozdíly
 - ❖ testování
- ❑ uživatelé jiných zobrazovacích zařízení
 - ❖ PDA, mobily
 - ❖ stránky musí fungovat všude!!!

Roboti

- ❑ slepý a neslyšící
- ❑ rozlišuje texty a odkazy
- ❑ má problémy s:
 - ❖ obsahem obrázků, hudbou, neumí příliš používat JavaScripty a Flash
- ❑ má rád:
 - ❖ kvalitní a dobře strukturovaný obsah

Roboti

- ❑ Lynx View - online služba, simuluje zobrazení stránek v textovém prohlížeči

Zdroj

- ❑ <http://pristupnost.nawebu.cz/texty/hendikepovani-uzivatele.php>

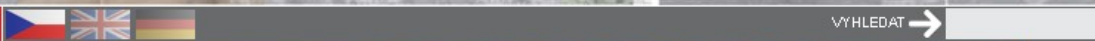

Praktická část

- Aktuality
- O městě
- Kultura, sport a volný čas
- Doprava
- Informace pro investory
- Potřebuji si vyřídit
- Dokumenty města
- Volené orgány
- Magistrát města Brna
- Úřady městských částí
- Úřady a instituce

V lednu potíže za neplatný řidičák

- Portál primátora
- Územní plán
- Připravovaný územní plán
- Strategie pro Brno
- Evropská unie
- Informace o EU
- Městské projekty podpořené evropskými fondy
- Strukturální fondy
- Kontakt
- Úřední hodiny Magistrátu města Brna
- Základní telefonické kontakty
- Písemný kontakt

Panorama města Brna

Brněnské dny pro zdraví
28.9.–7.10.2007
13

Aktuality a oznámení

SCHVÁLENÍ KOMUNITNÍHO PLÁNU ZASTUPITELSTVEM
17.10.2007
V úterý 9. října 2007 se konalo zasedání Zastupitelstva města Brna, na kterém byl jako 23. bod...

Dvoukolová kombinovaná soutěž (veřejná a pro vyzvané osoby) na vytvoření návrhu multifunkčního hodinového stroje s meteorologickou stanicí pro náměstí Svobody v Brně

11.10.2007
Designérská soutěž

Poučení pro příjemce dotací
12.10.2007
STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO 601 67 Brno, Dominikánské nám....

Tunely Dobrovského
27.09.2007
Upozornění na dlouhodobou uzavírku ul. Hradecká a Dobrovského a mimoúrovňového křížení Hradecká...

Záměr prodeje nemovitostí byl schválen na Z5/008 zasedání ZMB konaném dne 4.9.2007

04.10.2007
Záměr obce prodat nemovitosti V souladu s ust. § 39 odst. 1 zákona č. 220/2004 Sb. o územně administrativním členění území...

Zprávy z Brna

Království nul a jedniček vládního výstaviště
22.10.2007
Invex, Digitex a další doprovodné akce zaplní od úterý 23. do soboty 27. října brněnské výstaviště....

Edisona budou připomínat kovové žárovky
18.10.2007
Thomas Alva Edison a jeho žárovka. Tato asociace, která v hlavě naskakuje automaticky, inspirovala...

Kam se bojí člověk, přijede robot
16.10.2007
Na první pohled vypadá jako větší autíčko na ovládání, ve skutečnosti je jeho konstrukce promyšlena...

[více..](#)

Tiskový servis

Home 23.10.2007

hledat... **Hledat**

IMOS group s.r.o.

O nás Závody a společnosti Reference Kontakt Mapa stránek Fotogalerie Hotel

Vítejte!

IMOS group s.r.o. zaujímá významné místo mezi stavebními firmami ve svém oboru. Působí po celém území České republiky.

Předmětem činnosti společnosti je výstavba vodohospodářských, inženýrských a ekologických staveb.

Firma se orientuje i na provádění speciálních činností jako jsou bezvýkopové technologie ukládání inženýrských sítí, nakládání s odpady, recyklace stavebních materiálů a sanace betonových konstrukcí.

Dlouhodobé zkušenosti s realizací staveb, vybavenost moderními technologiemi a finanční stabilita společnosti jsou zárukou pro spokojenost našich zákazníků.

Novinky

Kamenice - Těptín

Nabízíme k prodeji pozemky v obci Kamenice, část Těptín. Více na <http://kamenice.imos.cz/>.

Kolín - Vinice

Výstavba infrastruktury pro 43 RD Kolín - Vinice. Více na <http://imos.cz/kolin/>.

Křivoklátsko - Bratronice

Nabízíme k prodeji pozemky v CHKO Křivoklátsko. Více na <http://imos.cz/bratronice/>.

TOP OF PAGE © IMOS group s.r.o., 2005

accorhotels.com | Help | Confidentiality | Legal information |

SLEEP WELL
AT THE BEST PRICE
AT ONE OF OUR 380 HOTELS

WHY CHOOSE
Find out... →

BOOK YOUR HOTEL

→ City / Country / Hotel code

Optional

> Date of arrival
- ▾ - ▾ - ▾

> Number of nights
- ▾

SUBMIT

[View / Cancel a reservation](#)

BECOME A PRIVILEGED VISITOR

- Your advantages
- Sign up
- Identify yourself

 SUBSCRIBE TO OUR NEWSLETTER

E-mail **OK**

SEARCH YOUR HOTEL

- On your itinerary

- On a map

- Near an address

- Near a point of interest

Sofitel Novotel Mercure Suitehotel Ibis Etap Hotel Accorthealth

Knihkupectví Kosmas.cz
Knihy, časopisy, cdrom.

informace

[knihkupectví Kosmas.cz](#)
[pro partnery](#)
[pro nakladatele](#)

nakupování

[platby a doručení](#)
[nákupní řád](#)
[reklamační řád](#)

E-MAIL INFO

Zanechte nám váš e-mail a budeme vás 1x týdně informovat o

Vítejte v knihkupectví KOSMAS.cz

Novinky

Čirá anarchie

Woody Allen

-15%

Nová kniha povídek oblíbeného spisovatele a režiséra po pětadvacetileté odmlce navazuje na jeho čtenářsky úspěšné předchozí sbírky povídek.

Naše cena: 202,- Kč

[info](#) [přidat do košíku](#)

Akční sleva

Nepříjemná pravda

Al Gore

-15%

Již podruhé se bývalý americký viceprezident angažuje v ekologickém burcování lidstva. Jeho ilustrovaná příručka o globálním oteplování může pomoci otevřít oči i těm, co se nechtějí dívat. Byla předlohou stejnojmenného dokumentárního filmu.

► [další akční slevy](#)

a zapojte se do **Bonus programu!** tvůj|dům

NATIONAL GEOGRAPHIC
ČESKO Stále je co objevovat.

časopis | knihy | fotogalerie | e-shop | tipy | soutěž | fórum | Hledej

Témata

- Archeologie a paleontologie
- Příroda
- Věda & technologie
- Cesty & Expedice
- Lidé a kultura

Projekty

- Česká mozaika
- Antarktický projekt
- Česká egyptologie

Ke stažení

- Tapety
- Spořiče
- Pohlednice

Czech Press Photo

1. Martin Frouz

Aktuality

Aktuální číslo

■ **Obsah časopisu - říjen 2007**

Předplatné

Předplatné časopisu

Starší čísla

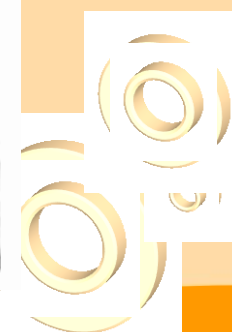
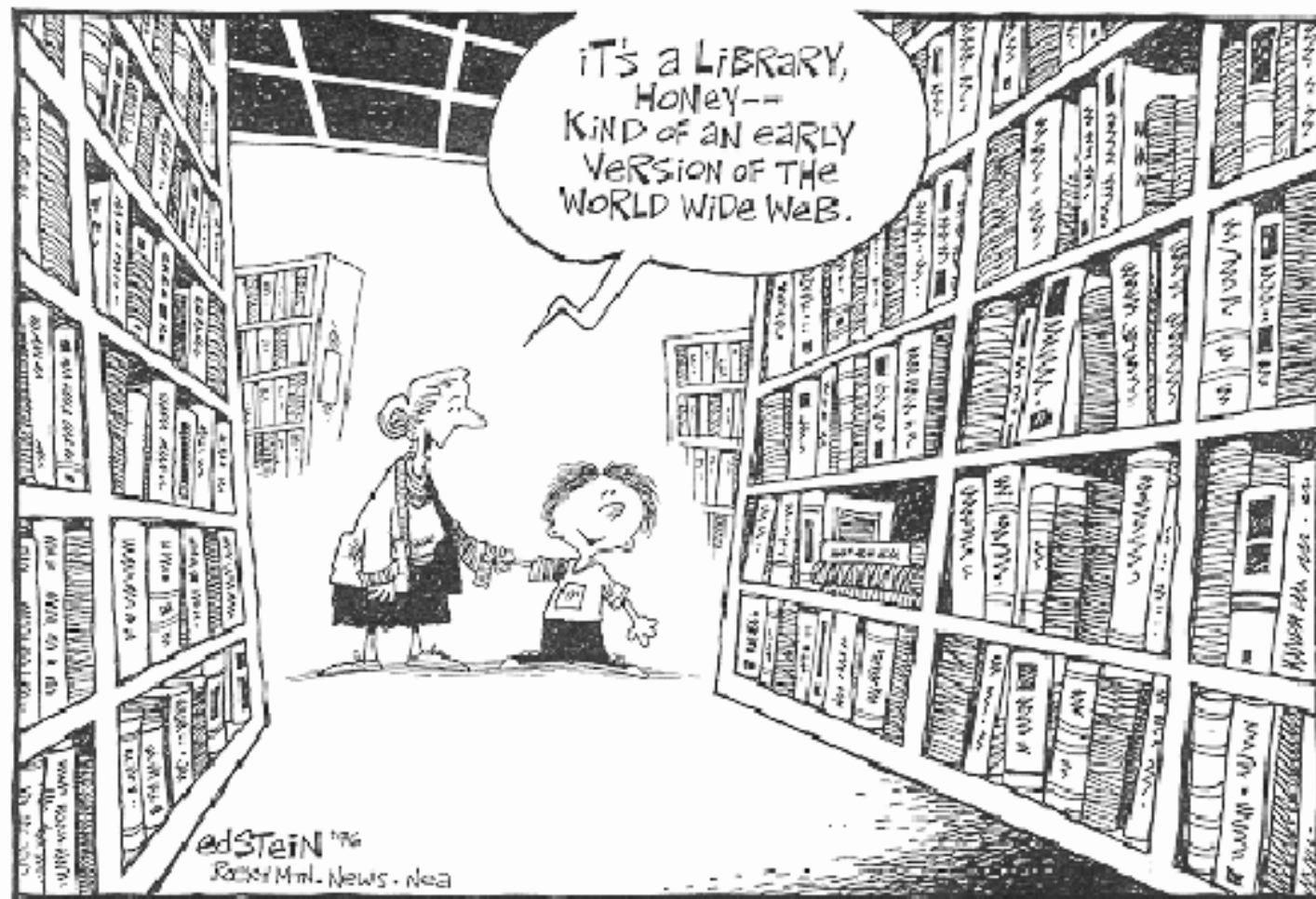
Reklama

Na závěr...

... a ještě bonus pro knihovníky...

Závěr

Děkuji za pozornost

Martin Krčál

krcal@fss.muni.cz